

† DANIEL

PRIN HARUL LUI DUMNEZEU
ARHIEPISCOPUL BUCUREȘTILOR,
MITROPOLITUL MUNTENIEI ȘI DOBROGEI,
LOȚIITORUL TRONULUI CEZAREEI CAPADOCIEI
ȘI
PATRIARHUL BISERICII ORTODOXE ROMÂNE

PREACUVIOSULUI CIN MONAHAL,
PREACUCERNICULUI CLER
ȘI PREAIUBIȚILOR CREDINCIOȘI
DIN ARHIEPISCOPIA BUCUREȘTILOR

HAR, MILĂ ȘI PACE DE LA HRISTOS DOMNUL NOSTRU,
IAR DE LA NOI PĂRINTEȘTI BINECUVÂNTĂRI

*„Slavă întru cei de sus lui Dumnezeu
și pe pământ pace, între oameni bunăvoire!”
(Luca 2, 14)*

*Preacuvioși și Preacucernici Părinți,
Iubiți credincioși și credincioase,*

Sărbătoarea *Nașterii Domnului nostru Iisus Hristos* are multe înțelesuri duhovnicești, pentru că întruparea sau înomenirea Fiului veșnic al lui Dumnezeu este izvorul multor daruri și binefaceri pentru omenire.

Fiul lui Dumnezeu Cel veșnic viu Se face Om muritor, pentru a dăruii oamenilor muritori viața veșnică. Fiul lui Dumnezeu Se face Om, pentru ca omul să

poată deveni fiul lui Dumnezeu după har (cf. *Ioan 1, 12*). Pe scurt, *înomenirea lui Dumnezeu are ca scop îndumnezeirea omului*.

Coborârea Fiului lui Dumnezeu Iisus Hristos între oameni este începutul înălțării omului în împărăția iubirii Preasfintei Treimi. Însă această înălțare a omului are ca bază *împăcarea* dintre Dumnezeu Cel Sfânt și omul căzut din legătura cu El prin păcatul neascultării. Planul lui Dumnezeu de împăcare a Sa cu omenirea căzută prin păcatul neascultării este binevestit de îngerii la Nașterea Fiului Său ca om în Betleem. În această privință Sfântul Chiril al Alexandriei, în al său *Comentariu la Evanghelia după Luca*, spune că îngerii au cântat „*slavă întru cei de sus lui Dumnezeu și pe pământ pace, între oameni bunăvoire*” (*Luca 2, 14*), deoarece îngerii „*sunt în pace cu Dumnezeu, și ei în nici un chip nu încalcă hotărârea lui Dumnezeu și stau în mod temeinic în dreptate și în sfințenie. Dar noi nenorociții, aducem și așezăm împotriva voinței Stăpânului nostru poftele noastre, și de aceea ne aflăm ca niște vrăjmași ai Săi. Însă această stare a fost dezlegată de către Hristos. Căci El este pacea noastră, și El, prin Sine, ne-a unit cu Dumnezeu Tatăl. El a scos dintre noi și Dumnezeu păcatul care ne făcea dușmanii lui Dumnezeu, El ne-a făcut dreپți prin credință și El cheamă aproape de Dumnezeu pe cei care nu erau aproape de Dânsul*”¹.

¹ Sfântul Chiril al Alexandriei, *Comentariu la Sfânta Evanghelie după Luca*, traducere Diacon Gheorghe Băbuș, Editura *Pelerinul Român*, Oradea, 1998, p. 20.

Taina Nașterii Domnului Iisus Hristos în Betleem este reprezentată în chip simbolic și duhovnicesc în Liturghia euharistică ortodoxă, mai întâi prin *Rânduiala Proskomidiei*, când se pregătesc darurile liturgice (pâine și vin) care vor fi aduse, la momentul potrivit al Sfintei Liturghii, pe Sfânta Masă din Altar pentru a fi sfințite. Proskomidiarul reprezintă peștera de la Betleem, iar cruciulița care stă pe un suport semisferic, deasupra pâinii de pe Sfântul Disc, este numită „Steaua” care i-a călăuzit pe cei trei magi de la Răsărit, și care s-a oprit deasupra peșterii de la Betleem, unde se afla Pruncul Iisus, numele cetății Betleem însemnând „Casa Pâinii”. De aceea, când acoperă Sfântul Disc, preotul rostește cuvintele: „*Și venind steaua, a stat deasupra unde era Pruncul*” (Matei 2, 9). Înainte de începerea *Sfintei Liturghii euharistice*, preotul slujitor se roagă rostind cuvintele din cântarea îngerilor de la Betleem: „*Slavă întru cei de sus lui Dumnezeu și pe pământ pace, între oameni bunăvoire*” (Luca 2, 14).

Pacea lui Dumnezeu dăruită oamenilor în și prin Iisus Hristos este celebrată în întreaga viață liturgică a Bisericii Ortodoxe, dar mai ales în *Sfânta Liturghie*, când se rostesc cuvintele: „*Pace tuturor*” și „*Pace ție cititorule*” la citirea *Apostolului*, „*Pace tuturor*” și „*Pace ție celui ce ai binevestit*” la citirea *Sfintei Evanghelii*, „*Pace tuturor*” înainte de Crez, după ecfonisul: „*Cu îndurările Unuia-Născut Fiului Tău ...*”, și „*Pace tuturor*” după rugăciunea *Tatăl nostru*.

Vorbind despre pacea lui Dumnezeu făcută și adusă de Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, Sfântul Apostol Pavel spune că Însuși „Dumnezeu Tatăl era în Hristos, împăcând lumea cu Sine însuși... și punând în noi cuvântul împăcării” (2 Corinteni 5, 18-19). Această pace se și numește „pacea lui Dumnezeu, care covârșește orice minte și care păzește inimile și cugetele noastre în Hristos” (Filipeni 4, 7). Această pace dăruită oamenilor în și prin Hristos este temelia împăcării oamenilor cu Dumnezeu și a împăcării și înfrățirii popoarelor între ele. De aceea, Apostolul Neamurilor spune despre Hristos că „El este pacea noastră, El Care a făcut din cele două lumi (iudeii și neamurile) - una, surpând peretele din mijloc al despărțiturii, desființând vrăjmășia în trupul Său, legea poruncii și învățăturile ei, ca întru Sine pe cei doi să-i zidească într-un singur om nou și să întemeieze pacea. Și să-i împăce cu Dumnezeu pe amândoi uniți într-un trup, prin Cruce, omorând prin ea vrăjmășia” (Efeseni 2, 14-16) ².

Așadar, omul cel nou în Hristos este omul în care locuiește pacea lui Dumnezeu și care lucrează pentru împăcarea oamenilor cu Dumnezeu și întreo-laltă. De aceea, „făcătorii de pace, fiii lui Dumnezeu se vor chema” (Matei 5, 9).

Întrucât Dumnezeu este *Dumnezeul păcii* (cf. Romani 15, 33; Filipeni 4, 9), *pacea este dar al lui Dumnezeu și roadă a Duhului Sfânt* (cf. Galateni 5,

² Cf. Pr. Dr. Ioan Mircea, *Dicționar al Noului Testament*, Editura EIBMBOR, București, 1984, p. 351.

22), *pacea este însoțită de dreptate și de bucurie, pentru că „Împărăția lui Dumnezeu este dreptate, pace și bucurie în Duhul Sfânt” (Romani 14, 17).*

Darul păcii spirituale, al împăcării omului cu Dumnezeu, cu sine și cu semenii se cere prin rugăciune și se cultivă prin gânduri, cuvinte și fapte bune, astfel încât pacea spirituală a sufletului devine izvor de pace socială, de pace în familie, în comunitate și în lume.

Sfinții Părinți ai Bisericii învață că patimile egoiste ca: lăcomia sau iubirea obsesivă de avere, de putere și plăcere și altele asemănătoare produc în suflet tulburare, iar această tulburare se răsfrânge apoi în relațiile dintre oameni, care devin tensionate, conflictuale și chiar violente, mai ales din cauza nedreptăților și suferințelor create de lăcomie. Când inteligența umană este stăpânită de patimile egoiste ale invidiei, vicleniei și minciunii, ea produce în suflet și în societate dezordine și multe răutăți, în schimb înțelepciunea care vine de la Dumnezeu este *„curată, apoi pașnică, îngăduitoare, ascultătoare, plină de milă și de roade bune, neîndoielnică și nefățarnică. Și roada dreptății se seamănă întru pace de cei ce lucrează pacea” (Iacob 3, 17-18).*

Iubiți frați și surori în Domnul,

Sfânta Evanghelie ne spune că în timpurile din urmă, care pot fi înțelese și ca timpuri de criză spi-

rituală și morală, „din pricina înmulțirii fărădelegii iubirea multora se va răci” (Matei 24, 12), iar Sfântul Apostol Pavel, vorbind despre degradarea spirituală a societății când slăbește credința oamenilor în Dumnezeu și când libertatea lor nu mai este unită cu responsabilitatea, spune ucenicului său Timotei, episcop în Efes: „și aceasta să știi, că în zilele din urmă vor fi vremuri grele; că vor fi oameni iubitori de sine, iubitori de arginți, lăudăroși, trufași, hulitori, neascultători de părinți, nemulțumitori, fără cucernicie, lipsiți de dragoste, neînduplecați, clevetitori, neînfrânați, cruzi, neiubitori de bine, trădători, necuviincioși, îngâmfați, iubitori de desfătări mai mult decât iubitori de Dumnezeu, având înfățișarea adevăratei credințe, dar tăgăduind puterea ei. Depărtează-te de aceștia ...” (2 Timotei 3, 1-5).

În fața acestei crize spirituale și morale, creștinii statornici și luptători nu se descurajează, ci răspund printr-o viață spirituală și morală mai intensă, potrivit îndemnului: „fii credincios până la moarte și îți voi da cununa vieții” (Apocalipsa 2, 10).

Cât de mare este darul păcii spirituale a sufletului și darul păcii sociale în familie, în comunitate și în lume se poate înțelege mai ales când această pace lipsește, când pacea și bucuria sufletului sunt înlocuite cu tulburarea și cu depresia, cu cearta și cu violența, cu răzvrătirea și ura, cu învrăjbirea și ostilitatea, când fiecare judecă pe toți ceilalți, fără a-și vedea propriile greșeli.

Astăzi, când crește violența verbală și fizică în familie, în școală, în societate și se înmulțesc conflictele militare și terorismul în multe părți ale lumii, când mulți oameni, fiindcă nu mai au pace și bucurie în suflet, caută fericirea în alcoolism ori în consumul de droguri, iar alții ca să scape de depresie și deznădejde se sinucid, *activitatea educațională, pastorală și social-filantropică a Bisericii trebuie intensificată*. Împreună cu familia, cu școala și cu alte instituții abilitate, Biserica trebuie să dezvolte și mai mult o educație și o cultură a păcii spirituale interioare și a păcii sociale, o cultură a respectului reciproc și a reconcilierii, în locul urii, al învrăjbirii și al violenței prezente în lumea de azi. În acest sens, este foarte actual îndemnul Sfântului Apostol Pavel care spune: „Căutați pacea cu toți oamenii și sfințenia, fără de care nimeni nu va vedea pe Dumnezeu” (Evrei 12, 14).

Această perspectivă a unei culturi a păcii spirituale și sociale trebuie studiată și promovată mai ales începând cu anul 2016, declarat de Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române ca *An omagial al educației religioase a tineretului creștin ortodox*. Modul pozitiv în care este dobândit și cultivat darul păcii prin rugăciune și acțiune educativă, personală și comunitară, poate deveni modul de viață sănătoasă și armonioasă într-o lume individualistă și secularizată, agitată și stresată, tehnicizată și robotizată, în care, în mod paradoxal, *există multă comunicare virtuală, dar puțină comuniune reală*,

multă aglomerație de oameni în orașe, dar puține remedii pentru singurătate și depresie.

De aceea, darul păcii și al bucuriei sărbătorii *Nașterii Domnului Hristos* trebuie împărtășit, prin rugăciune și daruri spirituale și materiale, mai ales în aceste zile, copiilor orfani, bătrânilor singuri, oamenilor săraci, familiilor îndoliate și întristate, bolnavilor și tuturor celor necăjiți și neajutorați.

Astfel, pacea și bucuria îngerilor și păstorilor de la Betleem vor lumina sufletele și chipurile oamenilor care simt că semenii lor cu suflet bun și generos devin *măinile iubirii milostive a lui Hristos* către toți oamenii defavorizați, aflați în nevoi sau în dificultate.

Ca și în anii trecuți, în noaptea de 31 decembrie 2015 spre 1 ianuarie 2016 ne vom aduna în biserici *spre a mulțumi lui Dumnezeu pentru binefacerile primite de la El*, mai ales pentru darul vieții, și *spre a-I cere ajutorul Său pentru Anul Nou în care intrăm.*

Cu prilejul sărbătorii *Nașterii Domnului nostru Iisus Hristos* și al *Anului Nou – 2016*, vă adresăm tuturor doriri de sănătate și mântuire, pace și bucurie, dimpreună cu urarea tradițională: *La mulți ani!*

„Harul Domnului nostru Iisus Hristos, dragostea lui Dumnezeu Tatăl și împărtășirea Sfântului Duh să fie cu voi cu toți!” (2 Corinteni 13, 13).

Al vostru către Hristos-Domnul rugător
și de tot binele doritor,

Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române